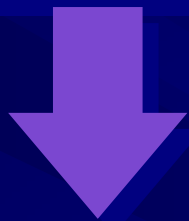




Współczesne wyzwania rozwoju obszarów wiejskich

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
listopad 2009 r.

Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w Unii Europejskiej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – lata 2007 - 2013

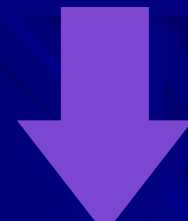


Jeden program rozwoju obszarów wiejskich

(dawny II filar WPR oraz część polityki strukturalnej dla obszarów wiejskich i rolnictwa)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

(dawna Orientacja + Gwarancja)



Płatności bezpośrednie

Płatności rynkowe

Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej

(dawna Gwarancja)

Rozwój obszarów wiejskich

**Plan Rozwoju
Obszarów Wiejskich
2004-2006**

**SPO
Restrukturyzacja...
2004-2006**



**Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich
2007-2013**



Przegląd WPR 2008 r (Health Check)

Dołączenie do listy celów WPR tzw. nowych wyzwań:

- *zmiany klimatyczne,*
- *energia odnawialna,*
- *gospodarka wodna,*
- *różnorodność biologiczna,*
- *działania towarzyszące w sektorze mleczarskim,*
innowacyjność w zakresie czterech pierwszych
wyzwań oraz
- *rozwój infrastruktury szerokopasmowego internetu*
na obszarach wiejskich

„Polska wizja Wspólnej Polityki
Rolnej po 2013 roku - założenia i
wstępne propozycje”

Dokument MRiRW - przyjęty przez
Komitet Europejski Rady Ministrów
w dniu 21 listopada 2008 r.

Podstawowe założenie

- zasadne jest zachowanie dotychczasowej struktury WPR, tj. wszystkich trzech elementów obecnej polityki:
wspólnej organizacji rynków,
systemu płatności bezpośrednich
oraz polityki rozwoju obszarów wiejskich.

Wspólna Polityka Rolna, także po 2013 r.,
powinna odgrywać kluczową rolę w zapewnieniu
w UE:

- >bezpieczeństwa żywnościowego,
- >zrównoważonego rozwoju rolnictwa i
obszarów wiejskich,
- >równych warunków konkurencji na
jednolitym rynku rolnym
- >silnej pozycji konkurencyjnej UE na
globalnym rynku rolnym.

Założenie – budżet co najmniej na obecnym
poziomie

Debata w ramach przeglądu WPR potwierdziła wagę II filara WPR w procesie przekształceń strukturalnych na obszarach wiejskich i modernizacji w rolnictwie, w tym w przyspieszaniu szczególnie ważnego dla nowych państw członkowskich procesu doganiania (ang. *catching-up*).

Powiązanie rozwoju obszarów wiejskich ze zmieniającą się Polityką Spójności, jako istotnego źródła zmian na obszarach wiejskich.

Priorytetem Wspólnoty powinno pozostać ograniczenie różnic pomiędzy regionami UE i dążenie do wyrównywania poziomu rozwoju pomiędzy obszarami wiejskimi a miejskimi, przy udziale obu polityk.

Analiza barier warunkujących rozwój obszarów wiejskich wskazuje, że najważniejszymi wyzwaniami jakie stoją przed **polityką spójności** w zakresie rozwoju obszarów wiejskich są:

- >zapewnienie miejsc pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich
- >poprawa jakości i dostępności mieszkańców wsi do infrastruktury technicznej i społecznej (np. edukacja, ochrona zdrowia, kultura)
- >poprawa wahadłowej mobilności przestrzennej mieszkańców obszarów wiejskich.

Rozwój obszarów wiejskich wymaga połączenia istniejących instrumentów wspierania tych obszarów (w szczególności zintegrowanie instrumentów w ramach polityki spójności i WPR), w sposób umożliwiający koncentrację i koordynację wsparcia zarówno w wymiarze programowym, jak i finansowym oraz ograniczenie sytuacji rozpraszania środków.

„Zarys kierunków rozwoju obszarów wiejskich”, dokument który ma na celu określenie pożądaných kierunków zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz ułatwienie koordynacji i komplementarności instrumentów rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR i polityki spójności.

Dokument został przyjęty w dniu 3 lutego br. przez Kierownictwo Ministerstwa i przesłany do konsultacji ministerstw i marszałków województw.

Wnioski i rekomendacje

- komplementarne wykorzystanie instrumentów wspierania rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR i polityki spójności
- zapewnienie odpowiedniej wielkości środków finansowych pochodzących zarówno z funduszy wspólnotowych, jak i ze źródeł krajowych
- II filar WPR - koncentracja środków na kluczowych wyzwaniach z zakresu rolnictwa, leśnictwa i gospodarki żywnościowej, ochrony środowiska oraz pobudzania aktywności społeczności lokalnych
- lokalne inwestycje infrastrukturalne, przedsięwzięcia z zakresu kultury, sportu, turystyki, rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, edukacji, zdrowia powinny być realizowane na obszarach wiejskich w celu ograniczenia dysproporcji pomiędzy obszarami wiejskimi i miastami – ich umiejscowienie w PROW lub polityce spójności powinno być wynikiem dogłębnej analizy.

cd. wnioski i rekomendacje

W programach operacyjnych polityki spójności ujęcie odpowiednich mechanizmów, które zabezpiecząby projekty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przed marginalizacją na etapie wyboru projektu do realizacji:

- określona pula środków;
- wyodrębnienie działań przeznaczonych tylko dla projektów realizowanych lokalnie na obszarach wiejskich - unikanie nierównej konkurencji, w sytuacji gdy projekty lokalne konkurują z regionalnymi;
- dodatkowe punkty dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach kryteriów wyboru projektów;
- niższy próg wymaganego współfinansowania własnego i mniejsze minimalne wartości projektów zlokalizowanych na obszarach wiejskich;
- preferowanie wśród projektów realizowanych w miastach, w ramach polityki spójności, tych kompleksowych projektów, które swym zasięgiem obejmują także sąsiednie obszary wiejskie.

cd. wnioski i rekomendacje

- Koordynacja na szczeblu regionalnym i krajowym wszystkich instrumentów rozwoju obszarów wiejskich zarówno PROW, jak i polityki spójności
- wsparcie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich powinno uwzględniać specyfikę regionalną i wewnątrzwojewódzkie różnicowania. W związku z tym poszczególne instrumenty powinny być możliwie precyzyjnie adresowane terytorialnie, co samo w sobie nie przesądza o regionalnym bądź krajowym systemie ich wdrażania.

Umieszczenie bądź przeniesienie do innej polityki ciężaru wdrażania poszczególnych instrumentów rozwoju obszarów wiejskich powinno być poprzedzone odpowiednimi analizami efektywności oddziaływania polityk unijnych na obszary wiejskie w oparciu o doświadczenia i dobrą praktykę z poprzednich okresów programowania.

Dopiero w wyniku ustalenia spójnej koncepcji polityki rozwoju obszarów wiejskich z wykorzystaniem instrumentów WPR i polityki spójności, zarówno na szczeblu krajowym jak i UE, można rozstrzygać o umiejscowieniu poszczególnych instrumentów w ramach obu polityk.

Decyzje co do ostatecznego kształtu polityki rozwoju obszarów wiejskich UE po roku 2013 będą z pewnością podejmowane dopiero w latach 2010-2013. Już jednak rozpoczęła się dyskusja nad wizją tej polityki i Polska musi w tej dyskusji aktywnie uczestniczyć. Polska Prezydencja w UE w 2011r zwiększa szanse ukształtowania tej polityki zgodnie z interesami Polski.

Dziękuję za uwagę!